

Politik til forebyggelse og opsporing af overgreb mod børn og unge

Platangårdens Ungdomscenter 2015

Baggrund

Som Platangårdens egen erfaring samt en række undersøgelser viser, modtager døgninstitutioner børn og unge, som inden anbringelsen har været udsat for vold og/eller seksuelle overgreb, der ikke har været afdækket. Ligeledes kan det forekomme, at børn og unge udsættes for vold og/eller seksuelle overgreb under anbringelsen. Her kan der være tale om børn og unge, der begår overgreb mod hinanden på institutionen, og om anbragte børn og unge der bliver udsat for overgreb af personer, som de møder i skolen, under fritidsaktiviteter eller hos familiemedlemmer på hjemmebesøg. Endvidere må vi forholde os til, at børn og unge også kan udsættes for overgreb af anbringelsesstedets personale.

Nærværende politiks værdier og børnesyn er inspireret af FN's Børnekonventions artikel 12, 19 og 34, som stedfester at:

- Alle børn har ret til at give udtryk for en mening og krav på, at denne mening respekteres i overensstemmelse med barnets alder og modenhed.
- Alle børn har ret til beskyttelse mod alle former for mishandling begået af forældre eller andre.
- Alle børn har ret til beskyttelse mod seksuel udnyttelse og mishandling – herunder prostitution – medvirken i pornografi og andre ulovlige seksuelle aktiviteter.

Politikkens formål

Politikkens formål er at sætte fokus på tidlig opsporing af overgreb mod børn og unge, forebygge at børn og unge udsættes for overgreb samt understøtte børn og unges udvikling af en sund seksualitet. Formålet er endvidere, at beskrive såvel fokus- og ansvarsområder for hvordan der fremadrettet skal arbejdes med forebyggelse af overgreb mod børn og unge samt hvordan Platangården understøtter, at børn og unge, uafhængig af deres seksuelle identitet og orientering, kan udvikle en sund seksualitet¹.

Politikken skal endvidere ses i sammenhæng med Platangårdens øvrige politikker, retningslinjer, vejledninger og kvalitetstemaer i de 3 Kvalitetsmodeller, som Platangården arbejder efter.²

Politikkens målgruppe

Den primære målgruppe for nærværende politik er børn og unge i aldersgruppen 14-25 år med meget sammensatte og komplekse problemstillinger. Der kan være tale om egentlige psykiatriske diagnoser, så som skizofreni, spiseforstyrrelser, personlighedsforstyrrelser, angst, ADHD og/eller autismspektrumforstyrrelser. Diagnoserne optræder dog kun sjældent i ren form. Som regel har de unge, som visiteres til Platangården, multiple diagnoser samt en række sociale problematikker, heriblandt tilknytningsforstyrrelser, udadrettede og/eller selvskadende adfærd samt et brug eller misbrug af euforiserende stoffer.

Derudover henvender politikken sig til Platangårdens medarbejdere, som består af faguddannet personale med både indgående kendskab til og erfaring med Platangårdens målgruppe.

Sidst, men ikke mindst, udgør de unges pårørende samt relevante myndigheder og styrelser den tertiære målgruppe for nærværende politik.

¹ Vi definerer en sund seksualitet, som en seksualitet den unge trives med og som ikke er i strid med gældende lovgivning.

² De 3 kvalitetsmodeller er: Dansk Kvalitetsmodel på det sociale område, Socialtilsynets kvalitetsmodel, Region Sjællands driftsherretilsyn.

I forhold til politikens målgrupper skal nærværende politik sikre:

- At børn og unge på Platangården beskyttes mod alle former for overgreb og får den nødvendige oplysning og vejledning til at kunne udvikle positive sociale relationer og et seksualliv, som de trives med.
- At medarbejdere er vidende om deres ansvar for og er i stand til at opspore og forebygge overgreb samt handle i overensstemmelse med gældende lovgivning ved mistanke om overgreb mod børn og unge. Politiken skal derudover sikre, at medarbejdere kan vejlede og rådgive de unge om spørgsmål vedr. kærlighed og seksualitet, som bygger på et socialfagligt grundlag.
- At der altid foretages en forventningsafstemning med de unges pårørende i forhold til barnets/den unges seksualitet³ (fx i forhold til prævention, kærester, sove sammen etc.) og at de unges pårørende løbende inddrages i den pædagogiske indsats. Dette skal dog altid ske under hensyntagen til barnets/den unges integritet.
- At Platangården har relevante politikker, retningslinjer og beredskabsplaner, som påkræves af de respektive tilsynsmyndigheder.

Nærværende politik fokuserer i forhold til opsporing og forebyggelse af overgreb primært på seksuelle overgreb, da Platangården allerede har udarbejdet politikker til forebyggelse af vold og trusler om vold.⁴ Fremgangsmåden og procedurer ved mistanke om overgreb i forhold til både vold og seksuelle overgreb beskrives nærmere i beredskabsplanen, som ligger i forlængelse af politiken.

Definition af centrale begreber

For nærmere at definere genstandsfeltet for nærværende politik og præcisere Platangårdens forståelse af samme, præsenteres i det følgende definitioner på seksualitet, seksuelle overgreb, vold og former for vold.

SEKSUALITET

Seksualitet er en integreret del af ethvert menneskes personlighed. Den er et basalt behov, og et aspekt af at være menneske, som ikke kan adskilles fra andre aspekter i livet.

Seksualitet er ikke synonymt med samleje. Det handler ikke om, hvorvidt vi har en orgasme eller ej, og endelig er det ikke summen af vores erotiske liv. Dette kan være en del af vores seksualitet, men behøver ikke at være det. Seksualitet er så meget mere. Det er, hvad der driver os til at søge kærlighed, varme og intimitet. Den bliver udtrykt i den måde, vi føler, bevæger os på, rører ved og bliver rørt ved. Det er lige så meget dette at være sensuel, som at være seksuel. Seksualitet har indflydelse på vores tanker, følelser, handlinger og samhandlinger og derved på vores mentale og fysiske helb. Og da helb er en fundamental menneskeret, så må også seksuel helb være en basal menneskeret.

Kilde: WHO

SEKSUELLE OVERGREB

- Den voksne udnytter barnets/den unges tillid.
- Det seksuelle overgreb krænker barnets/den unges integritet.
- Det er en handling som barnet/den unge ikke kan forstå eller misforstår, og som barnet/den unge ikke er modent til at give samtykke til.
- Det seksuelle overgreb er udtryk for den voksnes behov og på den voksnes betingelser, eller et udtryk for børn og unge, der udsætter andre børn og unge for seksuelt grænseoverskridende adfærd.
- Det er en handling, som overskrider samfundets lovgivning og den almindelige moral

Kilde: SISO, inspireret af Kempe, 1978

³ Vedrører kun unge, som er under 18 år. Unge over 18 bestemmer selv om de pårørende skal inddrages.

⁴ Håndtering af vold og trusler blandt beboere (Intranet/Politikker); Retningslinje vedr. håndtering af vold og trusler (Intranet/Arbejdsmiljøudvalg)

VOLD

Vold er en handling eller trussel, der - uanset formålet - er egnet til eller krænker en anden persons integritet, eller som skræmmer, smerter eller skader personen - uanset om personen er barn eller voksen. Volden kan have den samme effekt på personer, der overværer eller overhører handlingen. Volden kan være en bevidst handling eller en handling, der sker i affekt. Handlingen overskrider endvidere samfundets lovgivning og normer.

Uanset typen af vold, der begås mod et barn, så er der tale om, at barnet udsættes for en adfærd fra forældre eller andre omsorgsgivere, som er ødelæggende for, eller forhindrer udviklingen af et positivt selvbillede hos barnet. Enhver form for vold bringer barnets udvikling og sundhed i fare. Vold er udtryk for, at barnet ikke frivilligt indgår i den handling, der begås mod barnet.

Kilde: Socialstyrelsen

FORMER FOR VOLD

- Fysisk vold: Angreb mod personer; f.eks. overfald, kvælningsforsøg, knivstik, spark, slag, skub, benspænd, fastholdelse, kast med genstande, bid spyt og krads.
- Psykisk vold: Trusler om fysisk vold, herunder trusler på livet og anden truende adfærd, som f.eks. trusler mod familie. Trusler kan udtrykkes uden ord; f.eks. ved knyttede næver, bevægelse af en finger hen over halsen eller gennem tegninger.
- Trusler om fysisk hærværk eller på andres ejendele.
- Mobning er udtryk for, at en person gentagne gange bliver udsat for ubehagelig, eller nedværdigende behandling, som det er svært at forsvare sig imod.
- Chikane omfatter krænkende og diskriminerende adfærd; f.eks. ydmygelse, mistænkeliggørelse, forhånelser samt sexchikane i form af uønsket seksuel adfærd.

Det er uden betydning for definitionerne, om handlingerne er udtryk for ubetænksomhed, eller et ønske om at krænke offeret.

Kilde: Platangårdens politik for håndtering af vold og trusler om vold

Faglige tilgange til børns og unges seksualitet

Som beskrevet indledningsvis er Platangårdens målgruppe er unge i aldersgruppen 14-25 år med meget sammensatte og komplekse problemstillinger. De unge kan på grund af deres problematikker og/eller baggrund både mangle grundlæggende viden om seksualitet i bredest forstand, og være særligt udsat for at blive offer for overgreb. Derudover er de unge som regel i puberteten og som følge heraf optaget af spørgsmål om kærlighed, venskaber og seksualitet.

Alle børn og unge på Platangården har mindst en fortrolig voksen, som de altid kan henvende og betro sig til med deres sorg, bekymringer og følelser samt spørgsmål om seksualitet og kærlighed. Platangårdens pædagogiske tilgang, som bygger på en relations- og netværksbaserede metode, understøtter, at de unge kan opbygge en tillidsfuld relation til medarbejderne.

Medarbejderne skal både være åben for og i stand til at formidle relevant viden og vejlede de unge om seksualitet og kærlighed, som bygger på et socialfagligt grundlag. Emnerne kan fx være:

- Grundlæggende viden om seksualitet
- Samleje, prævention og sikker sex
- Kønssygdomme
- Personlige grænser samt hvad der er en sund seksualitet for den enkelte
- Seksuel orientering
- Adfærd på sociale medier og på nettet.

Formidling af viden og vejledning skal altid tilpasses og ske under hensyntagen til den enkeltes alder, funktionsniveau, blufærdighed samt etniske og/eller religiøse baggrund.

Supplerende til medarbejdernes oplysning og vejledning afholdes 2 gang om året et oplysningsarrangement for alle børn og unge i samarbejde med Sex & Samfund.

I stedet for et omfatte norm- og regelsæt, som erfaringsmæssigt er vanskelig at administrere – og i tilfælde af overtrædelser endnu vanskeligere at sanktionere - defineres og ”reguleres” samværs- og omgangsformer mellem børn/unge og voksne samt børnene/de unge indbyrdes af Platangårdens værdier, hvis centrale nøglebegreber er: Engagement, troværdighed, rummelighed, respekt, venlighed og tillid.

Derudover tematiseres omgangs- og samværsformer løbende med de unge på de ugentlige husmøder i Platangårdens døgnafdelinger.

Med afsæt i værdierne og drøftelser på husmøder, som i høj grad også appellerer til den enkelte unges eget ansvar, vurderes det med udgangspunkt i den enkelte barn/unge og den konkrete kontekst, om en givet adfærd, omgangstone, påklædning m.v. er hensigtsmæssigt for den unges trivsel, udvikling og interaktion med omgivelserne eller om det kræver en pædagogisk indsats.

Faglig viden om forebyggelse og opsporing af overgreb mod børn og unge

At blive udsat for vold og/eller seksuelle overgreb er en traumatiserende oplevelse og er derfor ofte omgærdet af både skam og tabuer. Det er derfor vigtigt, at medarbejdere tager initiativ og reagerer på børn og unges udsagn, signaler og reaktionsmønstre, som giver anledning til bekymring – i lighed med den konstante opmærksomhed, som medarbejdere har ift. de unges øvrige problematikker.

Konkret betyder det, at medarbejderne i forhold til den enkelte unge skal være opmærksomme på adfærdsændringer samt være i stand til at benytte sig af de centrale redskaber af Platangårdens metodiske tilgang, herunder:

- Opstille hypoteser ift. den observerede adfærdsændring hos den enkelte unge
- Afprøve hypoteserne ved en undrende, undersøgende og nysgerrige tilgang til den unge
- Drøfte og diskutere såvel adfærdsændringer og/eller en begrundet mistanke med sin nærmeste leder/kollega og med den samlede medarbejdergruppe i forbindelse med et teammøde mhp. at beslutte om eller hvordan der skal ageres. (Øvrige fremgangsmåder og handleveje beskrives nærmere i nedenfor stående beredskabsplan)

I tilfældet af, at en medarbejder har vanskeligheder, personlige udfordringer og barrierer, som forhindrer at vedkommende kan tale med børn og unge om bekymrende adfærdsændringer eller en mistanke om mulige overgreb, skal medarbejderen:

- Informere kolleger og/eller nærmeste leder om de observationer, som giver anledning til bekymringen, og give udtryk for, at vedkommende ikke føler i stand til selv at føre samtalen med den unge
- Italesætte og drøfte de personlige udfordringer og/eller barrierer i forbindelse med supervisionen

De centrale kundskaber, som medarbejdere skal besidde for at kunne forebygge og opspore overgreb, er bl.a.:

- Viden om mulige tegn og reaktioner, som børn og unge, der har været udsat for overgreb, viser
- Måder, hvordan man kan tale med børn og unge om det⁵.

I denne sammenhæng har alle medarbejdere har i 2015 deltaget i en temadag om forebyggelse og tidlig opsporing af overgreb mod børn og unge. Materialet fra temadage samt anden relevant litteratur er tilgængelig på Platangårdens intranet. En løbende opdatering af medarbejdernes kompetencer sker i forbindelse med Platangårdens foredragsrække i Uddannelseskarrusellen, som bl.a. også har fokus tendenser i ungdomskulturen, herunder børn og unges seksualitet.

⁵ Vedr. mulige tegn og reaktioner på overgreb samt måder at tale med unge om disse beskrives nærmere i beredskabsplanen samt i litteraturen, som ligger på Platangårdens intranet

Implementering og opfølgning

Nærværende samt andre relevante politikker fremlægges altid til orientering/godkendelse Platangårdens MED-udvalg og personalet orienteres om samme på personalemøder i de enkelte afdelinger.

I forbindelse med ansættelse af nye medarbejdere indhentes der obligatorisk børne- og straffeattester. Alle nyanstattede medarbejdere får endvidere i forbindelse med ansættelsen udleveret Platangårdens "Retningslinje vedr. håndtering af vold og trusler om vold" samt nærværende politik, som medarbejderen skal kvittere for at have læst. I forhold til at forebygge vold og trusler på Platangården deltager alle medarbejdere i obligatoriske kurser om konflikt-håndtering.

En gang årligt gennemføres en intern evaluering (audit) af kvalitetsstandarder i "Dansk Kvalitetsmodel på det sociale område", herunder standarden "Forebyggelse af overgreb", som ligeledes kvalitetsovervåges en gang årligt i forbindelse med Region Sjællands driftsherretilsyn. Forebyggelse af overgreb er endvidere et fokusområde i Socialtilsynets anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg.

Inddragelse af børn, unge og forældre/netværket

Platangårdens faglige tilgang tager afsæt i en systemisk og recovery understøttende forståelsesramme og en netværksbaserede metode. Central for metoden er en kontinuerlig inddragelse af den unge samt den unges pårørende og netværk i indsatsen i forbindelse med regelmæssige netværks- og/eller teammøder.

Konkret udmøntes inddragelse af de unge samt de unges pårørende/netværk bl.a. i forbindelse med:

- Visitationen
- Indskrivningen (Forventningsafstemning med ung/pårørende om bl.a. ungdomsliv, overnattende gæster, kærester, prævention etc.)
- Udarbejdelse af den individuelle plan
- Netværks- og teammøder
- Statusmøder

Det fremgår desuden af nedenfor stående beredskabsplan at de pårørende inddrages ved mistanke om overgreb fra:

- Andre i barnets netværk eller ukendt
- En ansat
- Et andet barn/ung

Inddragelse af såvel unge og pårørende netværk beskrives udførlig i følgende dokumenter, som er tilgængelig på Platangårdens intranet:

- Retningsgivende dokument "Indflydelse på eget liv" (Dansk Kvalitetsmodel, Socialstyrelsens kvalitetsmodel)
- Bruger- og pårørende inddragelse på det kollektive niveau (Regional retningslinje)
- Platangårdens politik for brugerinddragelse
- Platangårdens politik for pårørende inddragelse
- Undervisningsmateriale, litteratur og Power Point præsentationer udarbejdet i forbindelse med implementering af metodisk/teoretisk referenceramme

Uwe Schmacke, August 2015

Litteratur og links

Forebyggelse og opsporing af seksuelle overgreb

En Tryk Anbringelse - Forebyggelse af seksuelle overgreb mod børn og unge, Socialstyrelsen, 2012

Den Professionelle Tvivl – Tegn og reaktioner på seksuelle overgreb mod børn, Socialstyrelsen, 2012

Mehlbye, Jill; Hammershøi, Anette (red.): Seksuelle Overgreb Mod Børn Og Unge – En antologi om forebyggelse og behandling, Forskningsnetværket om seksuelle overgreb mod børn, 2006

Forebyggelse og håndtering – Seksuelle overgreb mod mennesker med psykisk funktionsnedsættelse, Social Udviklingscenter SUS, 2010

Seksuelle overgreb mod børn og unge anbragt uden for hjemmet eller i aflastning – en kvantitativ og kvalitativ undersøgelse af omfang og karakter af seksuelle overgreb, SISO, Videnscenter for sociale indsatser, 2007

Sårbar og søgende; Red Barnet, 2014 - kan læses gratis på: <http://www.flipsnack.com/RedBarnet/saarbar-og-soegende-ftps45f9r.html>

Voksne krænker

Rangstrup, Betina: Når Voksne Krænker – Om seksuelle overgreb mod børn og unge, Red Barnet, 2011

Børn og unge med grænseoverskridende adfærd – krænker

Strange, Mimi (2007): *Børn og unge med seksuelt bekymrende eller krænker lignende adfærd*. SISO-undervisningsmateriale

Strange, Mimi (2008): *Portræt af de unge krænker*. Psykolog nyt, 62 (22), pp. 8-12, 14-15

Strange, Mimi (2008): *Når børn og unge krænker*. Psykolog nyt, 62 (21), pp. 3-9

Strange, Mimi (2008): *Holistisk behandling af børn og unge*. Psykolog nyt, 62 (23), pp. 22-29

Strange, Mimi (2009): *Offer møder krænker*. Psykolog nyt, 63 (1), pp. 8-13

Behandlingsmetoder (både offer og krænker)

Bramsen, Rikke Holm (2008): *Holistisk behandling af børn og unge*, fra tidsskriftet Psykolog nyt, 62 (23), pp. 22-29

Brekke, Toril & Marianne Lind (2011): *Ut med det!: incest skal tales ihjel, ikke ties ihjel!* Aschehoug

Flyvholm, Hanne (2009): *Effekten af mediation ved unge seksuelle krænker*. Psykologisk Institut, Aarhus Universitet

Levine, Peter A. & Maggie Kline (2012): *Traumer set med barnets øjne: heling af traumer hos børn og unge*. Dansk Psykologisk Forlag

SISO (2007): *Undervisningsmateriale til det sociale område, sundhedsområdet og det pædagogiske felt samt andre professioner, der beskæftiger sig med børn og unge, omsorgssvigt og indsatser ved seksuelle overgreb*. SISO, Videnscenteret for sociale indsatser ved seksuelle overgreb mod børn

Internet, mobil, sociale teknologier etc.

Larsen, Morten Bang (2011): *Klædt af på nettet: personlige fortællinger fra den virtuelle verdens gråzone*. Turbine, i samarbejde med Medierådet for Børn og Unge, 2011

Red Barnet & DKR (2012): *Hjælp dit barn til god adfærd på nettet*.

Red Barnet: Har du været nøgen på nettet? – Kan downloades gratis på: http://cfdp.dk/wordpress/wp-content/uploads/2015/06/Noegen_Paa_Nettet_Stor.pdf

SFI Cambell (2009): *Fokus på overgreb i cyberspace*. (Bygger på forskningsoversigten: Mishna, Faye et al. (2009): *Interventions for children, youth, and parents to prevent and reduce cyber abuse*. SFI Campbell

Skønlitteratur

Ditlev Jensen: "Det bliver sagt", Gyldendals paperbacks

Anders Johansen: "Stjerneskelv", Modtryk

Sofia Malmberg: Elin under havet, Høst & Søn

Links

www.socialstyrelsen.dk

www.forebygovergreb.dk

Beredskabsplan til forebyggelse, tidlig opsporing og behandling af sager om overgreb mod børn og unge

Nærværende beredskabsplan beskriver handleanvisninger til ledelse og medarbejdere, når der opstår bekymring, mistanke eller konkret viden om, at et barn eller en ung er udsat for overgreb. Endvidere indeholder beredskabsplanen relevant information om:

- Mulige tegn og reaktioner hos børn og unge, som udsættes for seksuelle overgreb og vold
- Skærpet underretningspligt
- Hvad en underretning skal indeholde
- Afværgepligt
- Beskrivelse af forskellige handleveje, alt efter hvem mistanken retter sig i mod

Uddybende information om emnet findes på Platangårdens intranet i mappen "Vidensbanken" i form af litteratur og Power Point præsentationen fra temadagen om "Forebyggelse af seksuelle overgreb", som Platangården afholdt i 2015 i samarbejde med 2 konsulenter fra Socialstyrelsen/SISO.

Tegn og reaktioner på overgreb

Der findes ikke entydige tegn og reaktioner på, at et barn eller en ung har været udsat for vold eller seksuelle overgreb. Det er derfor vigtigt at være opmærksom på, at de tegn og reaktioner, der beskrives i det følgende også kan være tegn på andre former for mistrivsel. Det vil altid være vigtigt at forholde sig undersøgende til de tegn og reaktioner et barn/ung udviser, og analysere dem i relation til de relationer og kontekster barnet/den unge indgår i.

Tegn og reaktioner på overgreb inddeles i hhv. fysiske tegn, psykiske tegn og social og adfærdsmæssige tegn. Vær opmærksom på, at listen ikke er udtømmende.

Mulige tegn og reaktioner på seksuelle overgreb

FYSISKE TEGN

SMÅBØRN

- Rødmen, irritation omkring kønsorganer, skede- og endetarmsåbning
- Smerte, kløe, udslet omkring kønsorganer, skede- og endetarmsåbning
 - Vaginal blødning, blødning fra kønsorganer og endetarmsåbning
- Blærebetændelse, skedekatar
- Blod i underbukserne
- Have svært ved at gå eller sidde
- Mave- og fordøjelsessvækkigheder
- Klager over utilpashed
- Stoppe ting/objekter op i skede og endetarmsåbning
- Ufrivilligt vandladning, encoprese
- Revner i mundvige, sår i munden
- Pådragelse af seksuel overførte sygdomme
- Synkebesvær, ubehag ift. Bestemte fødevarer
- Usædvanlig kropslugt (sæd)
- Følger ikke normal vækstkurve

MELLEMSTORE BØRN

Samme fysiske tegn og symptomer som småbørn samt:

- Psykosomatiske klager over smerter i underlivet, hovedpine, mavepine etc.
- Svækkigheder med kropslig kontakt, berøring
- Mangelfuld eller overdreven personlig hygiejne

TEENAGERE

Samme fysiske tegn og symptomer som små- og mellemstore børn samt:

- Tidlig seksuel aktivitet
- Tidlig graviditet og abort

PSYKISKE TEGN

SMÅBØRN

- Humørsvingninger
- Tristhed
- Angst
- Uforklarlig gråd, skrig ture
- Mareridt, bange for at falde i søvn
- Udvide ligegyldighed, robotlignende adfærd
- Ensomhedsfølelse
- Isolation
- Reagerer ikke på opfordring på kontakt, trækker sig ind i sig selv/i en skal
- Mistillid til voksne
- Utryk tilknytning
- Dissociation
- Ukritisk kontakt til andre

MELLEMSTORE BØRN

Samme tegn og symptomer som småbørn samt:

- Lav selvfølelse
- Magtesløshed
- Apati
- Skyldfølelse
- Skamfølelse
- Begyndende depression
- Indadvendthed

TEENAGERE

Samme tegn og symptomer som små- og mellemstore børn samt:

- Depression
- Mistillid til andre
- Manglende identitetsfølelse
- Forvirring omkring kønsidentitet
- Forøget skyld- og skamfølelse

SOCIALE OG ADFÆRDSMÆSSIGE TEGN

SMÅBØRN

- Ændring i adfærd
- Seksualiseret adfærd
- Overdreven/tvangspræger onani
- Udsædvanlig interesse i og viden om seksualitet ift. alder og udviklingsniveau
- Koncentrationsvanskeligheder fx ved leg og samvær med andre
- Leg med dukker, hvor seksuelle overgren illustreres
- Regrederende adfærd, babysprog
- Udadreagerende og aggressiv adfærd
- Hyperaktivitet
- Frustration og vrede
- Frygt og modvilje mod bestemte personer
- Umotiveret gråd
- Tavshed
- Selvskadende adfærd

MELLEMSTORE BØRN

Samme tegn og symptomer som småbørn samt:

- Indlæringsvanskeligheder, manglende koncentration
- Udvide voksen seksuel adfærd, gå forførende, flirtende
- Manglende eller overdreven blufærdighed ift. egen krop og i relation til omgivelserne
- Begyndende selvdestruktiv adfærd
- Tab af kompetencer
- Begynde udvikling af beskyttelsesstrategier for at undgå seksuelle overgreb eller afsløring heraf
- Mobning
- Begyndende selvmordstanker

TEENAGERE

Samme tegn og symptomer som små- og mellemstore børn samt:

- Selvskadende adfærd, selvmordstanker- og forsøg
- Spiseforstyrrelser
- Alkohol- og stofmisbrug
- Udvide pseudomodenhed
- Hemmelighedsfulde, skamfulde

FYSISKE TEGN

- Mærker efter slag, brandmærker, sår på kroppen, mærker efter kvælningsforsøg
- Brud på arme og ben, kravebed eller andre knoglebrud
- Symptomer på "shaken baby syndrom"
- Hyppige skadestuebesøg
- Psykosomatiske klager
- Vanskeligheder med kropslig kontakt, berøring
- Søvnvanskeligheder

PSYKISKE TEGN

- Tristhed, indadvendthed, ensomhedsfølelse, isolation
- Utryk tilknytning
- Mistillid til voksne
- Dissociation
- Lav selvfølelse
- Hjælpe- og magtesløshed
- Skyld- og skamfølelse
- Begyndende depression
- Manglende identitetsfølelse
- Svært ved at løsrive sig fra forældre/løsrive sig for hurtig
- Post-Traumatic Stress Disorder (PTSD)

SOCIALE OG ADFÆRDSMÆSIGE TEGN

- Koncentrationsvanskeligheder ift. leg og samvær med andre
- Leg med fx dukker, hvor vold illustreres
- Indlæringsvanskeligheder, tab af kompetencer
- Manglende impuls kontrol, udadreagerende og aggressiv adfærd
- Følelse af frustration og vrede
- Hyperaktivitet, hypersensitivitet
- Angst
- Selvdestruktiv og selvskadende adfærd
- Udvikling af beskyttelsesstrategier for at undgå vold eller afsløring heraf
- Overtilpassethed

Skærpet underretningspligt i henhold til serviceloven § 153

SERVICELOVEN § 153

Personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentlig hverv, skal underrette kommunalbestyrelsen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage:

1. At et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte
2. At et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte på grund af de vordende forældres forhold
3. At et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte på grund af barnets eller den unges ulovlige skolefravær eller undladelse af at opfylde undervisningspligten, eller
4. At et barn eller en ung har været udsat for overgreb

Underretningspligten er en personligt pligt. Enhver er således ansvarlig for at reagere og handle på sin egen bekymring, hvis man bliver bekendt med et barn eller ung, som kan have brug for hjælp. Du har dermed som enkeltperson pligt til at kontakte kommunens sociale myndigheder og videregive din bekymring for barnet eller den unge.

Indhold i en skriftlig underretning

Der er ingen formkrav til hvordan man som fagperson skal underrette. For at kommunen kan have et fornuftigt grundlag at vurdere sagen på, er det væsentligt, at underretningen indeholder så præcise oplysninger som muligt, herunder:

- Ajourførte data på barn og forældre, herunder hvem der har forældremyndigheden
- Hvad ved jeg konkret?
- Hvor stammer min viden fra?
- Hvad har jeg observeret, hvornår og under hvilke omstændigheder?
- Generel beskrivelse af barnets fysiske, psykiske og sociale forhold, ressourcer og vanskeligheder
- Adskil beskrivelsen fra vurdering
- Er underretningen gennemgået med forældrene? (Hvis ja, noter forældrenes kommentarer/reaktioner i samarbejde med forældrene – hvis nej, begrund hvor)
- Hvis mistanken retter sig mod en eller begge forældre/stedforældre, skal forældre/stedforældre ikke orienteres om underretningen

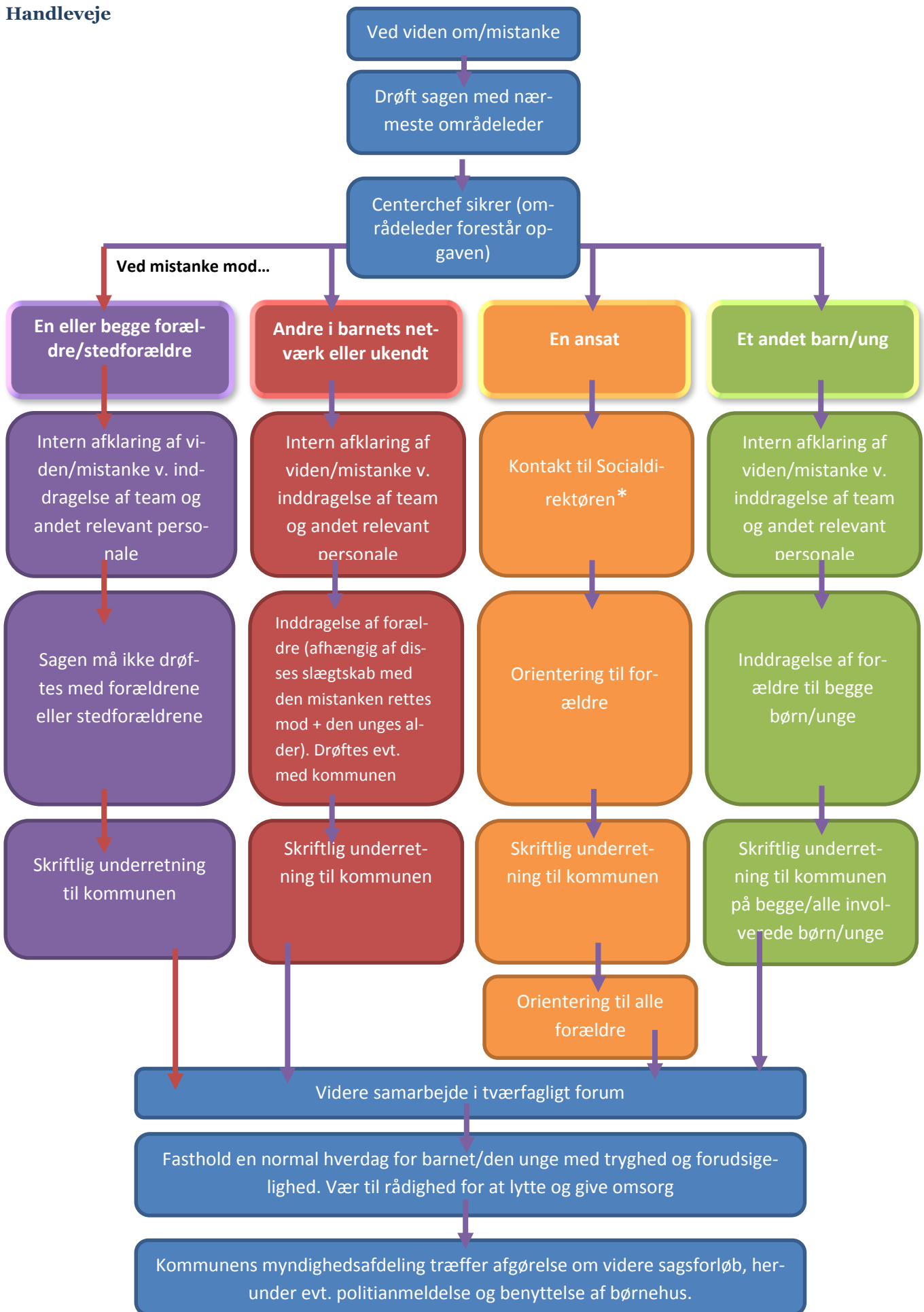
Det anbefales at orientere sig i stedlig kommunens underretningsskabelon.

Afværgepligt

Efter den danske straffelov har man ikke pligt til at anmelde en forbrydelse, der er blevet begået. Men man har pligt til at gøre alt, hvad der står i ens magt for at afværge en alvorlig forbrydelse – herunder at afværge, at en forbrydelse gentager sig. Afværgepligten gælder således også i forhold til incest, andre seksuelle overgreb og vold mod børn.

Afværgepligten gælder også for offentlige myndigheder. For personer ansat uden for de sociale myndigheder kan afværgepligten opfyldes ved at underrette kommunens sociale myndigheder, jf. servicelovens § 153. For personer ansat inden for de sociale myndigheder kan pligten opfyldes ved at anmode politiet om at undersøge sagen.

Handleveje

*Håndtering af sagen omkring den ansatte vil afhænge af situationen og følge anvisningen fra Socialdirektør/HR. Der er tale om en personalsag, hvorfor tavshedspligt iagttages.